

19. II on Estonias Timo Steineri ooperi "Kosjas" esietendus, autoriteks veel ka libretist Andrus Kivirähk, lavastaja Peeter Volkonski ja kunstnik Hardi Volmer. Muusikaline juht Aivo Välja, kuidas iseloomustad uut lühiooperit?

Kõigepealt esitajaist. Seal teevad kaasa Heli Veskus, Riina Airene, Rauno Elp, Rostislav Gurjev, Priit Volmer, Väino Aren ja Mati Palm. Neil on kehas tunda kirevaid, pisut kentsakaid, kuid siiski elulised karakterid. Muusikas on palju huvitavaid leide ning orkestreeringus ka põnevaid värve. Olles kooskõlas libreto ning lavastuskontseptsiooniga, mõjub loo muusikaline lahendus oma teatud eklektilisuses siin isegi asjakohaselt. Kuulaja jaoks on see kindlasti positiivse laenguga muusika.

Lugu ise on koomiline, aga sisimas ka traagiline. See on justkui äpardunud kosjasõit, mis lõpeb kivi-rähklikult kraavis. Ooperi jooksul saab joodud nii mõnigi pudel viina ning selle kõrvale aetud lobajuttu ja filosoferitudki, nii nagu päris elus. Samas peituvad selles loos tõsised probleemid ja teemad: armastus, generatsioonide suhted, unistused, lootused, pettumus.

Oled varemgi välja toonud originaalloomingut, näiteks Eino Tambergi lavateose "Peeglimängud" ja Tõnu Raadiku muusikali "Vargamäe tõde ja õigus". Millised on uute teoste interpreteerimise eelised ja raskused klassikalise repertuaariga võrreldes?

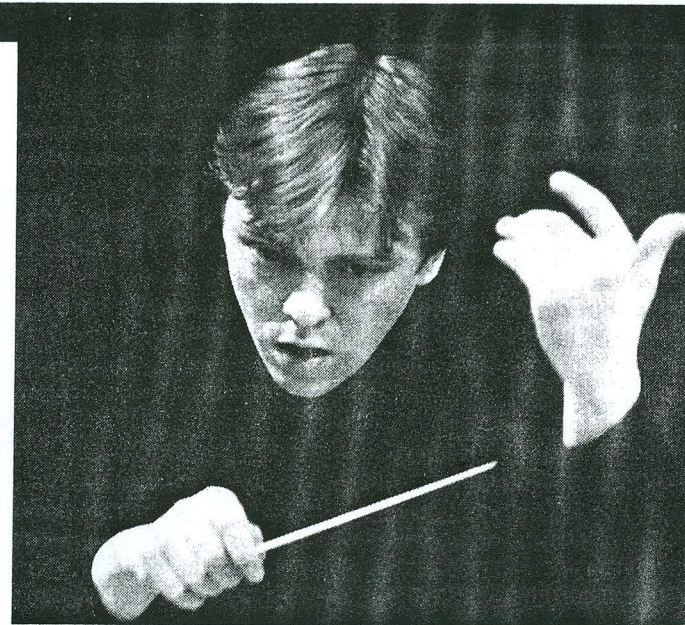
Uute teoste väljatoomine on dünaamiline protsess. Võrreldes klassikaga on see palju keerulisem ja

nõuab väga kiiret analüüsi- ja otsustusvõimet. Ühes meeskonnas töötavad helilooja, libretist, lavastaja, dirigent, kunstnikud. Nad kõik osalevad loomeprotsessis, genereerivad ideid, ammutavad sellest inspiratsiooni, teevad omapoolseid ettepanekuid ja parandusi, et kunstiline tervik ja kvaliteet tuleks maksimaalne. Kuna teos on pidevas arengus, ei ole dirigendil võimalik tervikult varem lõplikult välja mõelda. Seetõttu on lavastajaga arvestamine ja ühiste eesmärkide tajumine siin väga oluline.

Samas on interpreteerimisvabadust rohkem, kuna puuduvad traditsioonid ja eeskujud. Kuid närvipinget on algupärandi lavalettoomisega kindlasti rohkem. Lõppresultaati saavad nii kõik tegijad kui ka publik näha alles esietendusel. Võrdleksin kogu seda protsessi savi voolimise ja kujuks vormimisega.

Mis ootab ees pärast "Kosjas" esietendust?

Rahvusoooperis on mul tööd päris palju, juhatan nii oopereid kui ballette: "Carmenit", "Macbethi", "Traviatat", "Romeod ja Juliat", "Anna Kareninat", "Luikede järve" ja muid etendusi. Sõbrapäeval, 14. II dirigeerin Vanemuise kontserdimajas ooperigalat. Juunis aga esietendub Rossini muusikaline fars "Sinjoor Bruschino", mille lavastab Berliinis ooperilavas-

AIVO VÄLJA,
rahvusoooperi Estonia dirigent

tamist õppiv Liis Kolle. Kuna Estonia saal on selleks ajaks juba remondis, tuleb see lavale Vene Draamateatris, mis on ooperitegemiseks väga põnev ja ka perspektiivikas koht.

Küsitles
ANNELI IVASTE

„Simp“, 13. II '04